Painos on nyt 6038

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 35 TIISTAINA, ELOKUUN 29 P:NÄ.—TUESDAY, AUGUST 29 1916 — Kuudes vuosik.

Eräs työläisäitejä koskeva probleemi

On paljon äitejä, jotka käyvät työssä tehtaissa, joiden täytyy jättää lapset yksinänsä kotiin. Useinkin ovat lapset liian nuoria pitämään huolta itsestään. Mutta kaikissa tehdaskaupungeissa ei ole päivähoitoloita lapsia varten eikä näihin hoitoloihinkaan oteta muuta kuin aivan pieniä lapsia. Siis joutuvat lapset useinkin olemaan kadulla sen aikaa, kun äiti on työssä. Ja katu ei suinkaan ole heille parhain paikka, varsinkaan silloin kun ei päiväkausiin ole äidin eikä isän silmä vartioimassa.

Ja sitten tässä on vielä lapsille toinenkin vaara tarjolla. Heidän on itse ruokittava itsensä sillä aikaa kun äiti on poissa. Kylmien ruokien syöminen ei suinkaan ole heille terveellistä alituiseen ja vielä varallisempaa on se, jos pienet lapset rupeavat itsellensä keittämään.

Meillä työläisillä on jo osuustoiminnallisella alalla monenmoisia yrityksiä missä vaan on riittävästi yksimieisyyttä, siellä yhteistoiminta menestyy. Eivätköhän ne työläisäidit, jotka ovat siinä asemassa, että ovat pakotetut jättämään lapsensa hoitonsa alta osaksi aikaa vuorokaudesta, voisi ryhtyä toimeen ja varustaa hoitolan ja peräänkatsojan lapsilleen. Sellainen hoitola voisi olla vaikka jonkun työläisvaimon kodissa, jonka ei itse tarvitse olla tehtaassa. Mutta jos on mahdollista perustaa jokin vielä parempi laitos tätä tarkoitusta varten, niin se olisi hyvä. Tässä en voi tehdä mitään seikkaperäisempiä suunnitelmia, sellaisen hoitolan perustamiseksi. Tarkoitukseni on vaan antaa äideille ja kaikille niille, joita työväestön lasten hyvinvointi ja tulevaisuus koskee, vihjaus, että he voisivat ryhtyä asiaa miettimään.

Tämän kirjoittaja asuessaan tehdaskaupungissa on ollut tilaisuudessa näkemään sen huutavan tarpeen, mikä tässä suhteessa vallitsee, ja se seikka juuri on saanut minut tätä asiata ajattelemaan.

Olisi hyvä, jos s. s. osastot voisivat niillä paikkakunnilla, missä osastoja on olemassa, ottaa osaa tähän hommaan ja tehdä tällaisesta lasten tarhasta samalla myöskin oppilaitoksen lapsille, jossa leikkien muodossa opetettaisiin heille elämän totuuksia. Siten tulisi hoitola mieluiseksi lapsille, ettei olisi mitään vaikeutta saada heitä siellä pysymään.

Kansakouluijässä olevat lapset ovat kyllä suurimman osan aikaa koulussa, silloin kun koulua on olemassa, mutta he pääsevät koulusta paria tuntia aikasempaan kuin äiti tai isä joutuu kotiin tehtaasta. Jos olisi paikka mihin nämäkin lapset saisivat mennä koulusta päästyään, saamaan jotain miellyttävää ja terveellistä ravintoa syödäkseen — lapsilla koulusta tullesssa on tavallisesti hyvä ruokahalu — ja leikkimään, niin ei heillä olisi tilaisuutta oppia pikku näpistelyihin ja monenmoiseen pahantekoon, mihin tällainen joutilaisuus heidät usein johtaa.

Tämä ajatukseni on tavallaan uutta ja tiedän sen toimeenpanemisessa löytyvän kaikenmoisia vaikeuksia ja vastuksia, mutta uskon sentään, että jos sitä ryhdytään kokouksissa ja keskusteluissa pohtimaan ja monen ajatukset ja suunnitelmat yhteen kootaan ja niistä suunnitelmista parhaimmaksi havaitut yksimielisesti hyväksytään ja ryhdytään niitä yhteishommin toteuttamaan, niin tulokset eivät voisi olla muuta kuin hyvät.

Ja asia on siksi tärkeä, että sitä sopii ainakin ajatella. Sopii ajatella niidenkin, jotka eivät itse olekaan siinä asemassa, että tarvitsee lapsensa heittää oman onnensa nojaan, sillä meitä työläisiä koskee kaikkien työläislasten kohtalo.

Ja sitten eräs toinenkin hyöty perheenäideille koituisi tällaisesta yhteisestä lasten tarhasta. Moni perheenäiti on niin kotiinsa sidottu, että hän ei pääse koskaan minnekään, ei asialle eikä virkistysmatkalle päiväksikään. Mutta jos olisi sellainen luotettu paikka, mihin voisi lapset päiväksi jättää, niin olisi se erinomainen huojennus äidille.

Tietysti se, mitä olen edellä esittänyt, kuuluisi yhteiskunnan

(Jatkoa toisella sivulla.)

Europan sota ja Amerikan työläisnaiset

Kirj. Florence Kelly,

Suffragistissa.

Connecticutin valtiossa ei lain mukaan saa naisilla teettää työtä tehtaissa jälkeen kello kymmenen illalla. Suurissa asetehtaissa New Havenissa on naisia ja tyttöjä työssä puleeraamassa kiväärin piippuja. Päivävuoron työ päättyy kello kuusi illalla ja yövuoron työ — naisia ollen yövuorolla noin 700 — alkaa kuudesta ja päättyy kello kymmeneen eli laillisena päättymisaikana. Sitten lasketaan aiset sieltä tanssisaliin, missä he syövät ja huvittelevat, kunnes kello on minuutin yli puolen yön. Silloin on seuraava päivä alkanut. Lakia on kirjaimellisesti noudatettu ja naisten yötyö taas alkaa, kestäen kello seitsemään aamulla.

On tarpeetonta sanoa, ettei tytöillä ole suinkaan suojelevaa seuraa näissä asetehtaitten yhteydessä olevissa tanssisaleissa. On vaikea löytää mitään sen alentavampaa kuin yötyö, joka on täten järjestetty pitkällä lomalla kesken yötä. On myöskin tarpeetonta sanoa, että naisilla Connecticutissa ei ollut mitään tekemistä niiden lainlaatijakunnan jäsenten ehdokkuuden eikä valinnan kanssa, jotka säätivät tämän yötyölain ilman määrittelemättä vissiä lepoaikaa tai sitä, milloin työ saa alkaa seuraavana aamuna.

* * *

Yksi keino työttömyyden lieventämiseksi on työpäivien lyhentäminen rajoittamalla päivän työn kahdeksantuntiseksi laajemmilla teollisuusaloilla, niin että mahdollisimman suurelle joukolle työläisiä oisi työtä vissilä ammattialalla. Tämä on aikaansaatu viidessä valtiossa, missä naisilla on äänioikeus, Washingtonissa, Oregonissa, Californiassa, Arizonassa ja Coloradossa; Oregonissa Oregon Industrial Welfare Commissionin määräämänä ja toisissa kahdeksan tunnin työpäivälain säädöksellä.

Mutta Connecticutissa, Massachusettsissa ja New Yorkissa, niin huutava kuin työttömyyskysymys näissä valtioissa onkin ollut, ei edes ole puhettakaan työpäivän lyhentämisestä kahdeksantuntiseksi tai työviikon lyhentämistä 48 tuntiin.

Yksi teollisuuslamaannuksen katkeria puolia on ylityö ja työttömyys. Milloin ikinä työttömäin armeija kasvaa suureksi, kuten sodan aikana, työnantajat käyttävät hyväksensä tätä alentaaksensa palkkoja ja pidentääksensä työpäiviä. On helppo sanoa silloin: "Jos ette näistä ehdoista tykkää, niin niitä on tarpeeksi toisia astumaan tilallenne." Ja tähän ei löydy vastausta.

Täten se helpotus, joka näyttää mahdollisemmalta — työn ulottaminen mahdollisimman monelle — on todella vaikeampi saavuttaa kriisin vallitessa kuin normaaliaikana.

Todellinen 'expertti'

Kirj. John Llevellyn.

Eräs opistolaisnaisten klubi äskettäin perusti "opinsaaneiden naisten välitystoimiston", tarkottaen sellaista paikkaa mistä opistokurssin suorittaneet naiset voivat käydä työtä kysymässä. Nais työläisten työnsaanti on tullut siksi tärkeäksi kysymykseksi, että tarvitaan jo erikoisia toimistoja erikoisaloja varten.

Mutta tuo lause "opin saaneet naiset" kantaa otaksuman, että ne miljoonat naiset, joilla ei ole ollut tilaisuutta suorittaa opistokurssia, ovat kokonaan ammattitaidottomia. Se ei ole totta.

Ammattitaitoisin olento, joka tämän matoisen maan päällä on koskaan kävellyt on äiti. Hänellä ei tosin ole koskaan ollut tilaisuutta saada klassillista kasvatusta. Kun hän oli pikkutyttönä täytyi hänen auttaa isoäitiä sukkien kutomisessa ja parsimisessa, piirakan paistamisessa ja voin valmistuksessa. (Hyvin harvat nuoremmista äideistä nykyaikana ovat saaneet tällaista oppia.—Toim.) Mutta hän tietää enempi ja voi tehdä monta tehtävää paremmin kuin kukaan toinen nainen maailmassa, olipa hän sitten opistokurssin suorittanut tai ei.

Hän alkaa päivän työnsä silloin, kun isä vielä vetelee unia. Hän hyörii huoneessaan kaiken päivää, ottamatta aikaa edes päivällisensä syöntiin. Illalla kun isä istuu mukavasti katuvaunussa lukien urheilu-uutisia, on äiti kumartuneena kuuman uunin yli. Ja illallisen jälkeen kun isä istuu ulkona rappusilla keskustellen naapurinsa kanssa sodasta, pesee äiti astioita ja laittaa lapsia nukkumaan.

Isä taistelee kuin leijona unionsa puolesta — ja siinä hän tekee oikein! Hän ei anna poosun nylkeä itseään pitkien työpäivien ja alhaisten palkkojen kautta. Mutta äidillä ei ole mitään uniota. Hänen poosunsa on hänen työnsä — ja ainoa keino kuinka hän voi saada mitään lepoa ja huojennusta on, että tehdä työtä kahta vertaa lujemmin, saadaksensa joitakin töitä pois tieltä — hänen täytyy tehdä lujasti työtä saadaksensa sitten levätä.

Näyttää siltä kuin ei hänellä olisi olemassakaan minkäänlaista todellista huojennusta. Mutta kyllä sitäkin on! Isä ratkaisi tämän saman kysymyksen. Hän liittyi yhteen toisten työtoveriensa kanssa samalla työalalla ja pakotti työnantajat tekemään